

KURYER LITEWSKI

w Wilnie w Poniedziałek dnia 15 Maja r. s. 1822 roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

St. Petersburg dnia 5 maja.

W przeszłą niedzielę, d. 30 kwietnia przybyły tu poseł nadzwyczajny i minister pełnomocny sardyński, Hrabia *Saluce*, w zimowym pałacu miał wstępne wysłuchanie u Najjaśniejszego Cesarza Jegomości, na którym też miał szczęście złożyć Jego Cesarskiej Wysokości Cesarzewiczowi, Rozkazuję wam oddać zakłady te pod wiedzę Głównego Dyrektora korpusów paziów i kadeckich, jenerała adjutanta, Hrabi *Konownicina*. Kopija rozkazu, danego przeze Mnie w tej rzeczy do Jego Cesarskiej Wysokości Cesarzewicza, tu się załącza.

Wilm. Do Pana Ministra spraw duchownych i narodowego oświecenia.

Uznając za pożyteczne Cesarskie liceum carskosielskie, z Pensją przy niem będącą, poddać Jego Cesarskiej Wysokości Cesarzewiczowi, Rozkazuję wam oddać zakłady te pod wiedzę Głównego Dyrektora korpusów paziów i kadeckich, jenerała adjutanta, Hrabi *Konownicina*. Kopija rozkazu, danego przeze Mnie w tej rzeczy do Jego Cesarskiej Wysokości Cesarzewicza, tu się załącza.

Przez Naywyższy Ukaz objawiony Rządzącemu Senatowi przez Sprawującego ministerium spraw wewnętrznych, d. 30 marca, Cesarz Jegomość, na przedstawienie orenburskiego wojennego gubernatora, dla rychlejszego załatwienia działań w rządzie gubernialnym orenburskim, naylaskawiej rozkazać raczył, przydać jednego sekretarza z pensją etatową po 350 rubli na rok.

D. 10 kwietnia. Cesarz Jegomość na przełożenie głównego-zarządzającego w Gruzji, oraz w guberniach kaukaskiej i astrachańskiej, jenerała piechoty *Jermołowa*, rozkazał przeznaczyć do niego, dla szczególnych poleceń, radcę kolegijskiego *Rebrowa*.

D. 19 kwiet. Cesarz Jegomość łaskawie rozkazać raczył: w nagrodę pracy podjętej, w czasie budowy różnych gmachów publicznych w gubernii smoleńskiej, przez sekretarza gubernialnego, *Głuchowskiego*, i ofiar przezeń na to uczynionych, dać mu rangę sekretarza kolegijskiego.

W Naywyższych Ukazach, objawionych Rządzącemu Senatowi przez Ministra spraw zagranicznych:

D. 2 kwiet. Jego Cesarska Mość znajdując się w *Rio-Janeiro* konsula, sekretarza kolegijskiego *Kilchena*, za gorliwą służbę łaskawie mianować raczył radcą tytularnym, nie wymując go przez to ze stanu kupieckiego.

Tęże daty. Cesarz Jegomość w nagrodę gorliwości w obowiązkach służby, łaskawie mianować raczył: zostających pod wiedzą kolegium państwa spraw zagranicznych tłumacza *Poggenpola*, i protokulistę *Gerlicyna*, radcami tytularnymi; aktuaryuszów: *Karwella* i *Balsza* tłumaczami; a studenta *Bakunina* aktuaryuszem.

W Naywyższych ukazach, objawionych Rządzącemu Senatowi, przez Ministra sprawiedliwości:

D. 5 kwiet. Jego Cesarska Mość Naylaskawiej rozkazać raczył: w miejscach pocztowych, prośby od osób szczególnych, o posłanych przez pocztę lub sztafety listach i posyłkach, przyjmować, i sprawki o nich czynić nie na herbowym, ale na prostym papierze; również przyjmować podawnemu plenipotentcy, na odebranie listów i posylek, dające się przez osoby szczególne na powiastkach przez pocztamtv rozsyłanych.

D. 14 kwiet. Jego Cesarska Mość naywyżej rozkazać raczył: Senatorowi radcy tajnemu *Szułepowemu*, zasiadać w 2gim oddziale 3go departamentu Rządzącego Senatu.

D. 16 kwiet. Jego Cesarska Mość rozkazać raczył: zostającego w kancelaryi państwa, assessora kolegijskiego, *Kapnistę*, z przyczyny choroby uwolnić ze służby, z nagrodzeniem przy odstaw-

Podług gazety senackiej z dnia 6 maja: przez Naywyższe ukazy J. C. M. do Rządzącego Senatowi:

D. 13 marca. Były sekretarz kantoru hofintendencji radca kolegijski *Piotr Meszczerski*, radca sądu głównego 2go departamentu gubernii witebskiej radca dworu, *Bazyli Trubczyński*; sekretarz kijowskiego magistratu radca tytularny *Dymitr Zarowny*; były sekretarz w sądzie ziemskim kłiszeniewskim radca tytularny *Dymitr Popow* i zostający w wieniewskim sądzie powiatowym rejestrator kolegijski *Joachim Jerofiejew*, stosownie do przełożenia Rządzącego Senatu, zostali uwolnieni na własne prośby zupełnie, a za chwalebną służbę otrzymali pensye dożywotnie: *Meszczerski*, który służył 36 lat 375 rub., *Trubczyński*, który służył 24 lata 300 rubli; *Zarowny*, wysłużył 50 lat rubli 300; *Popow* 39 lat 100 r. *Jerofiejew* 43 lata po 75 rubli na rok.

D. 19 kwietnia. Sztabs lekarz ekwipażu gwardyi, *Manelli*, za odznaczającą się i gorliwą służbę, mianowany assessorem kolegijskim.

Przez ukaz J. C. M. do Nayświętszego Rządzącego Synodu pod 16 marca, *Eugeniusz*, arcybiskup kijowski i halicki, mianowany metropolitą i członkiem Nayświętszego Synodu.

Przez Ukaz J. C. M. do kolegium Państwa spraw zagranicznych, pod 2 kwiet., radca tytularny *Kołosow*, będący przy moskiewskim archiwum kolegium państwa spraw zagranicznych, w nagrodę służby pracowitej i gorliwej, mianowany assessorem kolegijskim.

W Naywyższych Ukazach, z podpisem własnoręcznym J. C. M., wydanych d. 18 marca 1822 roku wyrażono:

Wilm. Do Jego Cesarskiej Wysokości Cesarzewicza.

Chcąc, ażeby wszystkie działania ku kształceniu wychowujące się do służby wojskowej młodzie, jednaki miały kierunek, Uznałem za pożyteczną, poddać Waszej Cesarskiej Wysokości Cesarskie Liceum carskosielskie, z będącą przy niem Pensją, z których pewna część wychowawców do tego rodzaju służby wchodzi. Zakłady te, zostawując w swem urządzeniu, Rozkazałem Ministrowi spraw duchownych i narodowego oświecenia, zdać głównemu dyrektorowi korpusów paziów i kadetów, jenerał adjutantowi Hrabi *Konownicowi*, któremu dla zyskania czasu, rozkaz ten objawiony będzie przez Naczelnika Głównego Mojego sztabu.

oe na podstawie praw, za wysłużenie w teraźniejszej randze więcej roku, rańgą radcy dworu.

D. 14 kwiet. Minister skarbu uwiadomił Ministra sprawiedliwości, iż na podstawie Naywyższego Ukazu, z dnia 12 przeszłego marca, do Ministra skarbu wydanego, względem przezierania dokumentów okrętowych i transportowych, zawijających do rossyjskich portów i tamozni, po 31 marca, w udzielney do tego ustanowionej kommissyi, Cesarz Jegomość naywyżey rozkazać raczył: być członkami kommissyi, znajdującym się w iszym departamencie i w iszym oddziale 3go departamentu Rządzącego Senatu senatorów, radcom tajnym, Stołypinowi i Diwowi.

Białoruski gubernator wojenny, jenerał kawaleryi, Xiążę *Alexander Wirtemberski*, przybył do stolicy.

Liczba okrętów w Rydze dnia 9 maja: przybyłych 172, wyszłych 122.

Z Kłachty donoszą pod 11 marca, iż w przeciągu miesiąca lutego, poszło w zamian za granicę towarów rossyjskich i zagranicznych, tudzież sukna przechodowego pruskiego, podług ceny przez kupców oświadczonej na 3,350,759 r. 30 kop. Otrzymano w zamian towary chińskie: 8554 bal nan-kinu, i 8 szt. kitayki; herbaty: 1go gatunku 20,754, 2go gat. 721, 3go 977½ pak, tudzież cukru lodowatego, tytoniu, półjedwabnicy, materyj jedwabnych, jedwabiu i różnych towarów drobniejszych. W biegu tegoż miesiąca, z prowincyi środkowych cesarstwa chińskiego przyszło do *Majmaczyn* towarów na 1,692 wielbładach i na 325 wozach.

Kurs petersburski dnia 2 maja: dukat holenderski nowy 11 r. 90 kop.; stary 11 r. 65 kop.; Zmiana złota 2 ruble 91 kop. — Zmiana srebra 2 ruble 80½ kop. 2 r. 80 k.

Nieustający dochód kommissyi umorzenia długów: 6½ assygn. - - po 99,100
6½ brzęczącą monetą — 91½ } procentow.
5½ takąż - - - - - 76½ }

FRANCYA.

(z *Gaz. Warsz.*) Paryż dnia 4 maja. Xiążę Wirtemberski *Paweł*, miał w tych dniach prywatną audyencyą u Króla. Następnego dnia dał Król także prywatną audyencyą Pann *Ravez*, prezesowi izby deputowanych.

Wczora po mszy, posłowie zagraniczni złożyli Królowi i rodzinie jego powinszowanie z powodu rocznicy powrotu do stolicy. Nuncyusz papieżki miał mowę. Król przyjął także powinszowanie od wszystkich władz wyższych, cywilnych i wojskowych; o godzinie 2giej z południa przejeżdżał się po mieście w otwartym pojeździe; lud witał okrzykami: *Niech żyje Król*. Towarzyszył Xiążę *Reggio*.

D. 1 obie izby ukończyły swe posiedzenie. Do zwyczajnego okrzyku w izbie deputowanych. *Niech żyje Król*, Pan *Labbey de Pompieres* dodał: *Niech żyje Konstytucya*. Monitor ogłosił postanowienie królewskie z dnia 1 b. m., iż d. 4 czerwca obie izby zebrać się mają. Pan *Villele*, minister, wydał okólnik do wyższych urzędników swego wydziału, zapewniając uroczystie, iż wszystkie prawa, potwierdzone konstytucją święcie będą zachowane. Wyraża też, iż każdy urzędnik skarbowy, niechęący postradać miejsca, powinien się przykładać do wyboru takich tylko deputowanych, którzy szczerze są przywiązani do prawego Monarchy i ustaw, z mądrości jego nadanych.

Znowu słyhać, iż Xiążę *Decazes* z Hrabią *Saint-Aulaire*, teściem swoim, uda się do *Danii*. Mówią także o niezwłócnym wyściui kilku półkow osady tutejszey, które zastąpi gwardya narodowa.

Rada municypalna w *Tuluzie*, idąc za przykładem innych miast, posłała do Króla adres, z oświadczeniem swojego nieukontentowania z twierdzenia Pana *Manuel* w izbie deputowanych, że Francya mimowolnie przyjęła Burbonów w roku 1814. Adres ten uchwalono większością 11 kresiek przeciwko 9ciu. Hrabia *Bellegarde*, były burmistrz w *Tuluzie*, oświadczył się przeciw adresowi.

Pożary zageszczone w departamentach *Oise* i *Somme*, rozciągają się do departamentu *Sekwany* i *Oise*, gdzie wielką trwogę sprawują. Mieszkańcy tak są przestraszeni i rozjątrzeni, iż czatują w nocy, a uyrzawszy nieznajomych podróżnych, strzelają do nich, jak do podpalaczy i wilków. Kilku już niewinnych ludzi ranili. Tym większą zaś dają baczność, iż odebrali bezimiennne listy, zagrażające spaleniem, dnia 1 maja lub później, domów w miastach *Daincourt*, *Drécourt*, *Fontenoy* i *Meulon*. Panował także postrach w *Bar-sur-Aube*. Mer kazał mieszkańcom odbywać patrole; żadnego jednak hultaja nie schwytano. Jedna z gazet brukselskich pisze o podpalaniach w kilku departamentach naszych, w zamiarze rozszerzenia trwogi. Dziwną jest rzeczą, iż rojalisci obwiniają liberalistów, a liberalisci znowu takież zarzut czynią rojalistom. Otoż to są skutki stronnictw. Któż na tem cierpi? Spokojny obywatel.

Przetrasano tu mieszkania xiegarzy i przedających ryciny, u których zabrano zakazane książki i ryciny, a między niemi *Apoteozę*, górę s. *Bernarda* i kalendarz Napoleona na rok 1822.

Sąd policyi poprawczy wydał wyrok na 5ciu młodzieńców, którzy d. 7 marca do tutejszych rozruchów należeli: jednego skazał na zapłacenie 50 fran., drugiego na 14 dni więzienia, innych 3ch uwolnił.

Margrabia *St Prié* i Pan *St. Michel*, zbiegli piemontczykowie, d. 1 z. m. w *Lille* zostali uwięzieni, i przez żandarmów do *Bourges* zaprowadzeni; a to zapewne z powodu ucieczki Pana *St. Marsan*, ziomka swego, który z *Lille* uciekł.

D. 28 z. m. w *Bordeaux* zabrano 43 pak, z których w każdej było po 25 karabinów, i oddano je dowodzącemu jenerałowi. Nazajutrz w *Libourne* zapieczętowano 47 pak z bronią. Oba te wypadki winniśmy gorliwości żandarmeryi, której duch dobry wiele się przykładu do zabezpieczenia mieszkańców w tameczney okolicy. D. 25 z. m. w *Bordeaux* zaszła bitwa między czeladnikami rzemieślniczymi, a żołnierzami 4go pólku liniowego.

Xiążę *Angouleme* d. 29 z. m. zwiedził szkołę politechniczną. Uczniowie powitali go okrzykami. *Niech żyje Król! Niech żyje Xiążę Angouleme! Niech żyją Burboni*.

Minister *Pasquier* ogłosił w *Monitorze*, iż w kilku dziennikach umieszczona wiadomość, jakoby on w szczególném zleceniu do Włoch miał jechać, jest bezzasadną.

Niejakiego *Husson*, który niedawno publicznie śpiewał buntownicze pieśni, na 6ciodniowe skazano więzienie. Chciał się wywinąć od tej kary twierdząc, że już 30 dni siedział w więzieniu.

Słyhać, iż minister wojskowy urządza zasoby nowych batalionów.

Na granicy hiszpańskiej zupełna panuje spokojność. W *Bajonnie* uwięziono młodego awanturnika, który, chodząc w mundurze gwardyi królewskiej hiszpańskiej, mienił się Xiążęciem *Ossuno*, kapitanem teyże gwardyi. Oddano go władzom hiszpańskim.

Pomimo usiłowań Panów *Roy*, *Mole*, *Bel-liard*, *Pasquier*, *Choiseul*, i *Albufera* (Marszałek *Suchet*), Izba Parów uchwaliła przywilej dla członków swoich, iż mogą zaciągać długi, i za nie zostaną wolni od osobistego aresztu. Hrabia *Mole* oświadczył w zabranym głosie, iż taka uchwała wstecznie działa, i przyprawia oszkodę wierzyteli, którzy, o tey osobistej nietykalności, nigdzie prawem niezapewnionej, nie wiedzieli. Gdyby się to stosowało do przyszłości, żaden wierzyteli nie mógłby się uskarżać. Skutkiem tego postanowienia będzie, iż Parowie utracą kretyt. Pan *Mole* dodał: „Nie takie przywileje umocnią znaczenie Parów we Francyi i wpływ ich powiększą. Przekonanie tylko o użyteczności ich ustanowienia, i przysługi dla kraju, potrafią ich uświęcić. Konstytucya nadaje Parom dwa nadzwyczajne przywileje, to jest: iż do śmierci są prawodawcami, i że na rozkaz tylko Izby swojej mogą być uwięzieni, a w przypadkach kryminalnych, przez tęż Izbę sądzonymi. Nie stanowi konstytucya za-

daych więcej dla nich prerogatyw, bo te tylko za potrzebne uznają.

Sąd w Tulonie zajmuje się sprawą niejakiego Valle i 8 spółników jego, którzy pod pozorem udania się do Grecyi, knuli w Marsylii spisek przeciwko rządowi.

(z Kur. Warsz.) Znowu mówią o zmianie ministrów. Xiążęta Talleyrand i Richelieu mają objąć znakomite dostojeństwa.

W ministerium wojny wiele osób oddalono.

Cztery półki nagle dostały rozkaz opuścić Paryż i udać się do Tuluzy. W wielu miastach zmieniono załogi. Rozkazano także pomnożyć wojsko stojące nad granicą hiszpańską.

W Tuluzie zaburzenia niezauważalnie uspokojone zostały; pewien zuchwały młodzieniec zastrzelony został w pojedynku, wszczętym z kłótni o rozumowanie polityczne.

Gazety paryżkie pisząc o Włoszech donoszą, iż w Sycylii jeszcze zarody niespokojności nie zostały wykorzenione; trzech kommissarzy królewskich przybyło dla rozpoczęcia nowych śledztw, i wyszukiwania reszty węglarzy.

W niektórych wioskach francuzkich przybito krótkie odezwy, iż gdy w 3 dniach trykolorowa chorągiew nie będzie wywieszoną, burmistrz będzie powieszony, a wieś spalona.

Na granicy między Francją i Niderlandami przewożono trzech chorych ranionych, jednak strażnicy, nie zważając na rany i słabość, przystąpili do rewizyi. Gdy przyszło do przetrząsania słomy na której ranieni leżeli, wyskoczyli owi chorzy, i tak zmykali, że ledwo końmi strażnicy mogli ich dopędzić; znaleziono wielką ilość tulów angielskich.

Dalsze wystawianie nowej tragedyi *Attyla* zostało wstrzymanem z przyczyny, iż aktor, wymazany przez cenzurę wiersz, mimo chęci wydeklamował.

(z Korres. Warsz.) Właściciele świeżo w departamencie Sarthe znalezionej kopalni soli kamiennej, posłali swoich górników do Wieliczki, dla nauczania się sposobu, jakim tam sól tę wydobywają.

Marsylia dnia 29 kwietnia. Grecy tuteysi odebrali dziś listy z Grecyi z doniesieniem, iż wyspa Chios dostała się w moc ich ziomeków. Jest tu wiele Turków i agentów tureckich, którzy dają baczenie na Niemców wybierających się do Grecyi. I Greków znajduje się tu dosyć. Tutejsze domy greckie okazały gorliwość o sprawę ziomeków swoich, przesyłając im broń. Francuzi przybijają cudzoziemców z wrodzoną sobie grzecznością.

HISZPANJA.

(z Kur. Warsz.) Ministrowie codziennie jeżdżą do Króla, a gdy powrócą, naradzają się z posłem francuzkim. Rada stanu zbiera się wprawdzie, lecz nie stanowczego nie uradziła. Publiczność nie wie o układach dyplomatycznych, i nadzieję szczęścia oyczyzny w mądrości i obywatelstwie kortezów pokłada. Niezawodną jest rzeczą, iż ważne układy toczą się w gabinetach paryżkim i madryckim.

Jenerał Berton ciągle bawi w okolicach Tolosy: odwiedzają go najznakomitsi hiszpani, wojskowi i cywilni.

Podług niektórych gazet madryckich pewną jest rzeczą, że Król hiszpański odwołał posła swego z Turynu, gdzie surowie karano tych, którzy wychwalali konstytucyę hiszpańską.

Wojsko hiszpańskie na granicy w takiej jest liczbie, co i francuzkie, naprzeciw niego stojące.

Korrespondent warszawski z Barcellony pod 23 kwietnia, zawiera następujące wiadomości: Wybuchnienie wojny między Francją a Hiszpanią zdaje się coraz więcej nabierać pewności. Nienawisć przeciw rządowi francuzkiemu głośno wynurzają w Madrycie. Na przypadek tej wojny, Hiszpania z Portugalją zawarła przymierze wspólnej obrony. 120,000 hiszpanów stanęło na granicach, i wojska portugalskie wchodzi do Hiszpanii. Na tajnej radzie stanów, jenerał Riego, mianowany jest wodzem naczelnym gwardyi na-

rodowych. W Sarragossie z przybycia drugiego batalionu asturyjskiego, który, pod dowództwem jenerała Riego, znacznie się przyłożył do odrodzenia Hiszpanii, wielka była radość. Przejście tego batalionu przez Hiszpaniją wiele się przyłożyło do wzniecenia i utrzymania uniesień patryotycznych, za nowym porządkiem rzeczy, nie mniej za zgodą i jednością między ludem, wojskiem liniowym i milicyą. Duch ten, więcej teraz, niż kiedykolwiek, panuje w całym wojsku hiszpańskim.

Z St. Sebastian, donoszą, że pięciu oficerów z wojska jenerała Berton, którzy tam przybyli, odesłano do Bilbao; chcąc przez to pokazać rządowi francuzkiemu, ażeby za ich przykładem, podobnie z emigrantami hiszpańskimi postąpił i nie trzymał ich na granicy.

P. Ludwik Calvo de Rozes, drugi sekretarz poselstwa hiszpańskiego przy Stanach Zjednoczonych Ameryki, przybył do Madrytu 15 b. m. z depeszami do naszego rządu. Dnia 7 marca wyjechał z Nowego-Yorku, a d. 9 b. m. wysiadł w Kadyksie. Rząd dotąd nie ogłasza, co w tych jest papierach.

Zdaje się, że w Hiszpanii zaczynają wychodzić z tego mniemania, iż strata prowincyi zamorskich, których żadna już siła nie przywróci, jest nieograniczonem dla nas nieszczęściem. Rozważni i przezorni ludzie starają się upowszechniać naśladowanie postępowania Anglii, względem Stanów Zjednoczonych, gdy się w podobnymże przypadku znajdowała. Pisma *Pradta* w tej rzeczy, są w ręku wszystkich prawie oświeconszych ludzi.

W Saragossie z powodu nieukontentowania z projektu rozwiązania i nowego urzędu milicyi ochotników, spalono obraz ministra spraw wewnętrznych.

W Barcellonie okazało się nowe zamieszanie. Rząd widział się przymuszonym zamknąć salę towarzystwa, zowiącego się patryotycznem; co dało powód do nowego nieukontentowania. Wszystko zapowiada blizką jakąś burzę.

Professorowie akademii salamanckiej, w podaniem do Stanów przełożeniu, uważają się, że przez nowy porządek rzeczy krajowych, w smutnem znaleźli się położeniu, i proszą o polepszenie swojego losu.

ANGLIA.

(z Gaz. Warsz.) Londyn, d. 30 kwietnia. Nie w samej tylko Europie utyskują wieśniacy, iż cena płodów ziemi ledwo wraca wydatek na robotnika, a nie wystarcza na utrzymanie życia i opłacenie podatków; narzekania te rozciągają się i do innych części świata. Właściciele plantacyi cukru na wyspach angielskich zachodnio-indyjskich, podali d. 19 t. m. Królowi prośbę, i w niej oświadczyli: Cukier jest głównym płodem tych wysp; dawniej nie wolno było wprowadzać do Anglii innego cukru, prócz zachodnio-indyjskiego; teraz zaś, gdy za opłatą małego cła wprowadza się także cukier z Indyi Wschodnich; teraz, gdy przez zakaz handlu niewolnikami uprawa plantacyi więcej kosztuje, niż dawniej, a podatki są jednakowe; właściciel plantacyi, po odrzuceniu wydatków uprawy i podatków, nie ma na 2000 funtów cukru więcej czystego zysku nad 6 funtów szterlingów (240 zł. pol.).

Dnia 1 maja. Spodziewamy się tu przybycia jednego z Arcy-Xiżąt austriackich, który z rządem umówi się, względem zasad traktatu na przypadek, gdyby Porta upornie nie chciała przyjąć ultimatum (z gaz. berl.).

(z Kor. Warsz.) Dnia 29 kwietnia ważne odbyło się posiedzenie Izby niższej. Już od godziny 11 zrana wszystkie wyjścia zapelnione były tłumami ludu, w południe otworzono galeryę, która również wkrótce tak napelnioną została, iż drzwi zamknięto i nie wpuszczano nikogo. O godzinie 4 zajął mówca (prezes izby niższej) swe miejsce, a działawia rozpoczęły się od złożenia petycyi. Po między różnemi pytaniami, które zadawano ministrom, najważniejsze było P. Ellis, który margrabiego Londonderry prosił o wytłumaczenie: czy-

li rząd pójdzie za przykładem Stanów Zjednoczonych, i uzna niepodległość krajów południowo-amerykańskich? na co odpowiedział margrabia, iż widoki Zjednoczonych Stanów, znanemi mu nie są, a zatem wiedzieć nie może, czyli rząd angielski pójdzie za tym przykładem; pomimo tego jednakże przyjęty będzie wniosek P. Robinsona, względem uregulowania handlu między południową Ameryką i Anglią.

(z Kur. Warsz.) Tuteysi speculanci bardzo życzą wojny: przez liczne bowiem doświadczenia przekonali się, że wojna sprowadza do Anglii ogromne summy.

W Irlandyi, w hrabstwie *Klar*, w przeciągu zech tygodni umarło 500 osób z głodu; pożywieniem ich były tylko kartofle, a gdy te nie urosły, biedny lud musiał umierać; z teyże przyczyny wypadła trzecia część wszelkiego bydła. W hrabstwie *Limeryk* 100,000 ludzi żywi się dzikiem zielskiem, z przydaniem bardzo małej części maki owsianej. Hrabstwo *Klemy* bunt podniosło dla tego, że dzieciom nawet pokarmu nie było z czego udzielić.

P. *Wright*, wygrał zakład, iż ciągle przez 1000 godzin iść będzie i ujdzie 1000 mil angielskich: jest on teraz najsławniejszym biegaczem po kaptanie *Barelaer*, który, gdy już w biegu ustawał, kazał sługą, aby go, jak konia, popędzali biczem.

G R E C Y A.

Gazeta londyńska, *Times* pisze: „Następujący wyjątek listu z Grecyi zawiera ważną wiadomość o tamecznym rządzie. Ustawa konstytucyjna zaczyna się temi słowy: *W imię Trójcy Przenajświętszej: Gdy jęczący pod okropnem jarzmem turków naród grecki, nie może dłużej znosić bezprzykładnego w dziejach świata ucisku, zrzucić je więc postanowił, i dziś, przez prawych swoich reprezentantów, zebranych na zjeździe narodowym, w obliczu Boga i ludzi, niepodległość swoją i byt polityczny ogłasza i t. d.* Tymczasowa ta konstytucya, uchwalona w *Epidauras* d. 1 stycznia 1822, a pierwszego roku niepodległości, dzieli się na tytuły, rozdziały i artykuły. Treść jej następująca: Wiara chrześcijańska podług obrządku i nauki prawowierne kościoła Wschodniego, jest religią kraju; każdy obywatel grecki, wyznający inną wiarę chrześcijańską, używać będzie jednakowych praw politycznych, ci zaś, którzy nie wierzą w *Jezusa Chrystusa*, mają tylko zapewnione sobie prawa cywilne. Rząd oprócz bytu i czci, zaręcza im posiadanie własności i wolne sprawowanie obrządków religijnych. Trzy będą władze: prawodawcza, wykonawcza i sądownicza. Liczba członków, składających ciało prawodawcze, nie jest oznaczoną, z powodu nieogłoszenia jeszcze prawa o wyborach. Prawodawcy rok tylko urzędują. Obierają pomiędzy siebie prezesa i wiceprezesa. Reprezentanci narodu powinni być obywatelami i mieć najmniej lat 30. Władza wykonawcza należy do 5ciu członków, wybranych pomiędzy reprezentantów. Obiera także z gro-na swojego Prezesa i Vice-Prezesa, i mianuje 8 ministrów, do różnych wydziałów. Pierwszy minister ma tytuł pierwszego sekretarza stanu, i trzema się interesami zagranicznymi. Władza sądownicza nie zależy bynajmniej od dwóch innych. Na pierwszym zgromadzeniu przewodniczył Pan *Maurocordato*, potem został wybrany prezesem ciała prawodawczego. Pan *Negri* objął urząd pierwszego sekretarza Stanu. Władza wykonawcza uchwaliła już zaciągnąć pożyczkę 8 milionów piastrow z prowizją po 8 od sta, a obligi tym końcem wydane, będą przymowane w kupnie dóbr narodowych. Wydała oraz odezwę zachęcając naród do dobrowolnych i patryotycznych ofiar, i zapowinając, iż składane dary, nie tylko z wdzięcznością będą przyjęte, lecz nawet dla wiecznej pamiętki w osobnej na to księdze zapisane. Uchwalono także oddzielne miejscowe konstytucye dla celniejszych prowincyi, które dziś kraj grecki składają. Jest ich 4, to jest: Peloponez, zachodnia Grecya, wschodnia Grecya i wyspy archipelagu. Każ-

da ma osobny kongres. Prezesem pierwszy jest *Xiążę Ypsylanty*; drugiey, *Maurocordato*; trzeciy, *Negri*; a czwartej, jeden z najznakomitszych obywateli wyspy *Idryi*. W miarę oswobodzenia innych powiatów greckich od jarzma tureckiego, utworzy się więcej prowincyi, które podobnie mieć będą kongres czyli senat miejscowy, a przez deputowanych swoich wespół z powszechnym kongresem, przyłożą się do wzrostu pomyślności krajowej. Po dług konstytucyi peloponezkiej, nie lud, ale znakomitsi obywatele wybierają deputowanych na kongres powszechny. Każda prowincya ma swój *Areopag*, który czuwa nad wykonaniem praw. Kongres narodowy odbywa w tym roku posiedzenia swoje w *Koryncie*, i te na pierwszy rok są nieustające.

T U R C Y A.

(z Gaz. Warsz.) Od granic tureckich d. 23 kwietnia. Między sprowadzonymi przez turków do *Sylstryi* potrzebami wojennymi, ma być także znaczna ilość rac palnych angielskich. W *Bukarescie* rozechodzi się pogłoska, iż Porta trzeci raz odrzuciła ultimatum.

(z Kur. Warsz.) Gdy do Stambułu doszła wiadomość o zwycięstwie greków na wyspie *Scio*, Sultán zapalony gniewem rozkazał uwiezić wszystkich greków będących w Stambule, a rodem z wyspy *Scio*, z czego powstała nowa trwoga. Kapidzi Basza otrzymał rozkaz wypłynąć na uśmierzenie powstańców *Scio*; lecz przeciwnie wiatry odwróciły jego zamiar; a do tego morowa zaraza zmieniła wyprawę. Na przedmieściach w Stambule znowu popełniano gwałty.

Powstanie w *Scio* stało się przyczyną wielkich nieszczęść w *Smirnie*: gdyż wściekli barbarzyńcy przez zemstę, rzucili się na chrześcian wszelkich narodów i bez litości mordowali.

Prawie wszystkie wyspy na *Archipelagu* postanowiły zrzucić jarzmo bisurmańskie.

Słychać, że *Churszyd Basza* dostał się w ręce greków z całym swoim sztabem.

W Y S P Y J O N S K I E.

(z Gaz. Warsz.) *Korfu*, d. 2 kwietnia. Senat grecki w *Koryncie* wydał następujące oświadczenie. „Ustanowiono już rząd narodowy grecki. Jest on federacyjnym, i nadaje więcej znaczenia senatowi i władzy wykonawczej, a niżeli przyjęte gdzieindziej systemata federacyjne pozwalają. Dnia 1 stycznia (p. s.) ogłoszono konstytucyą w *Epidauras*. Jest ona tymczasową i dobrą; dogadza bowiem wszystkim klasom społeczności. Lecz gdy się Bogu podoba utwierdzić niepodległość Grecyi, w tym razie damy pierwszeństwo rządowi monarchicznemu, który jest najstosowniejszym do potrzeb narodu i politycznego systemu Europy. Cieszymy się bardzo, iż początkowy rząd doznał dobrego przyjęcia i powolności od wszystkich klas narodu. Piękna ta zgodność rokuje nadal naysposobniejszy ze skutki. Rząd starać się najpierw będzie, przytłumić ślepy fanatyzm, aby pod chwalebny chorągiew krzyża ludzkość znalazła bezpieczny przytułek, według nauki i ducha *Jezusa Chrystusa*, Boga i Odkupiciela naszego. Rząd grecki poczytuje sobie za chlubę, iż może użyć wszystkich cudzoziemców, i dać im nayprzyzwoitsze przeznaczenie, aby talenta swoje okazali, i doznawali zaszczytów i gościnności, jakie powszechna wdzięczność nakazuje. Jeneralicya bowiem greków postrzegła z boleścią, iż w ciągu ostatniego nieładu niedbano o cudzoziemców, którzy z dalekich krajów przybyli w szlachetnym i wspianym celu, walcząc razem z nami i za naszą sprawę. W *Koryncie* d. 16 (28) lutego 1822 roku.“

(podpisano) *Maurocordato* Prezes. *Negri*, Sekretarz.

Kurs wileński na assygnaty od dnia 12 maja rubel srebrny, 3 ruble kop. 87, czerwony złoty nowy rubli 11 kopiejek 87, stary rubli 11, kopiejek 68, imperyal rubli 37 kop. 60.

Wilno dnia 15 maja 1822 Roku v. s.

Doniesienia.

JPan Felix Mahier professor Gymnastyki, życząc zostawić pamiątkę swej bytności w tym mieście przez przyłożenie się do wspierania nieszczęśliwych, przedsięwziął ostatnie widowisko sztuk swych ze zręczności zadziwiających w następujący wtorek dnia 16 t. m. wydać na dochód ubogich zostających pod opieką tutejszego Towarzystwa dobroczynności. W tém widowisku powiódzły celniejsze wszystkie sztuki, jakie dotąd ukazywał, a mianowicie te które się bardziej publiczności podobały. Kompania tutejsza aktorów polskich, chcąc się i ze swojej strony przyczynić do tak chwalebego przedsięwzięcia JPana Mahiera przed rozpoczęciem sztuk da reprezentacją komedio opery w 1 akcie pod tytułem Plaksa i Wesołowski. Cena miejsc zwyczajna, biletów dostać można w sklepie domu Dobroczynności i w kasie przy wejściu.

List Gończy.

1. 1822 mca apryla 4 dnia. W nocy zbiegło dwóch ludzi na imie Jerzy Delidzianis z bratem młodszym Józuskiem we wsi Delidzian w pćcie Wileń. parafii Szykw. leżący do dziedzictwa W. Regenta Jesmana należney, którzy zrobili szkody na zł. czer. 200 Jerzy Delidzianis wzrostu miernego, twarzy i nosa zciągniętego, blad, po polsku dobrze mówi, ubiera się z naszem w maytki i frak, lat ma 32. Brat jego takżeże komplexyi ale urody mniejszej, z miejsca ucieczki wyjechali powózką ruską, ktoby wiedział o ich przechowywaniu się, lub gdy przytrzymanemi zostaną, uprasza się każdego o dostawienie tych włóścian jako dziedzicznych, do teraźniejszego possesora zastawnego wsi Delidzian W. Porucznika Antuszevicza, za co otrzyma przyzwolną nadgradę.

2 W pałacu tajnego Radcy i Senatora Ogińskiego przy ulicy Rudnickiej, ma swoje mieszkanie, na ciągłą rezydencją do Wilna przybyły, Adam Podhorski Okolow. Architekt, od którego można zasięgnąć wszelkiej informacyi w obiektach Architektury praktyczney, w Abrysach, lub Modelach, do Ekonomiki użyteczney zastosowanych; na upoważnieniu przez lat dwadzieścia kilka wielolicznymi kontraktami o nieprzerywaney w swoim talencie czynności. Wilno roku 1822 d. 7 maja.

Cena win znajdujących się do sprzedania w handlu Józefa Kopscha w Wilnie:

Francuskie białe	-	-	-	butelka r. 50 kop.
Hiszpańskie czerwone	-	-	-	55
Piottunkowe	-	-	-	60
Medoc Saint tuken	-	-	-	75
Pikard	-	-	-	75
Madera	-	-	-	1
Portwein	-	-	-	1
Teneriffe N. 1	-	-	-	60
- - - 2	-	-	-	75
- - - 3	-	-	-	1
Malaga N. 1	-	-	-	1
- - - 2	-	-	-	2
Vin de Graves	-	-	-	75
Stare francuskie N. 1	-	-	-	1 50
- - - 2	-	-	-	2
Stare Ryńskie	-	-	-	3
Cypryjskie, w gasiorkach	-	-	-	12
- - - w półbutelkach	-	-	-	1 50
Temlańskie czerwone i białe	-	-	-	1 20
Roi Sauterne	-	-	-	2 50
Haut Barsac	-	-	-	2
Haut Preignac	-	-	-	2
Chateaux Margaux	-	-	-	2 25

Chateau la fitte	-	-	-	2	-
Cherry	-	-	-	1	50
Muscat	-	-	-	2	50
Malvasia w pół butelkach	-	-	-	2	25
Calabria	-	-	-	3	-
Szampańskie	-	-	-	3	-
Węgierskie na rozmaite ceny.	-	-	-	-	-

Ogłoszenie.

2. Podaje się do Powszechney wiadomości iż z powodu nieopłacenia za utrzymywanie Akcyzy z wódki, piwa, i miodu w pierwszym Kwartale Skarbowi należney summy, przez Mieszczan Miasta Brześcia Litewskiego 15,000 rubli assygacyjnych, a przez Mieszczan Miasta Prużany rubli takichże 2,000, ciż Mieszczanie zostali oddalonymi od dalszego utrzymywania wymienionych dochodów, na wzięcie których do ukonczenia tenuty teraźniejszego 1822 roku odbywać się będą w Izbie Skarbowey Litewsko-Grodzieńskiej targi w terminach pierwszym 15, drugim 20, a trzecim i ostatecznym 30 miesiąca junii eegoż roku. Ktoby więc życzył wziąć utrzymywanie dochodów Akcyznych Miasta Brześcia i Prużany, zechce się jawnie do Izby Skarbowey na oznaczone terminy z odpowiednią kaucją. Protokółista Radca Tytular. Józef Dobrzyński.

o Zbiegach.

3. Od Mińskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się, iż wzięci za nieokazanie na piśmie świadecwa areztanci, Filip Pawłow, Jan niepamiętający miejsca urodzenia i nazwiska, Jan Jewstafiejew, Franciszek Hradec, i Józef Wiszniewski, którzy na egzaminie powiadali, że Pawłow poddanym Penzeńskiej Gubernii, Makszońskiego Powiatu, ze wsi Lipowki, Obywatela Mikołaja Nowikowa; Jan niepamiętający miejsca urodzenia i nazwiska; Jewstafiejew poddany Królestwa Polskiego, Maryampolskiego Powiatu, ze wsi Podorelcy, Obywatela Piszyna; Hradec poddany skarbowy, Austriackiego Rządu, Brądzkiego Powiatu, ze wsi nazywającej się Prirow; a Wiszniewski urodzony pod Rządem Austriackim, Bochnickiego cyrkulu, ze wsi Letituha; na mocy Ukazu Rządzącego Senatu pod 29 augusta 1807 roku uznani za włóczągów, z tych pierwsi trzy oddani do służby wojskowej, a dwaj ostatni, dla niezdadności do niej dla starości lat, zesłani do Syberyi na poselenie. Przymioty pomienionych włóczągów: Pawłow, wzrostu 2 arsz. 6 wiersz., twarzy okrągławej czystej, nosa miernego, oczu szarych, włosów rusych, mówi czysto, od urodzenia lat 35; Jan niepamiętający miejsca urodzenia i nazwiska, wzrostu 2 arsz. 4½ wiersz., twarzy drobney białej, nosa miernego, włosów światlorusych, oczu światło szarych, mówi czysto, od urodzenia lat 25; Jewstafiejew, wzrostu 2 arsz. 4½ wiersz., twarzy podługowatej małoospowatej, nosa średniego, oczu karych, włosów czarnych, mówi czysto, lat 27; Hradec, wzrostu średniego, twarzy podługowatej sucharławej, mało czarniawej, oczu szarych, włosów na głowie światlorusych, a na brodzie i wąsach ryżych, lat 45; i Wiszniewski, wzrostu średniego, twarzy podługowatej, pełnej, ciemnej, oczu szarych, włosów na głowie, wąsach i brodzie rusych, nosa średniego, lat 37, nieżonaty; a zatem, jeśli z pomienionych włóczągów pierwsi trzy okażą się

do kogo należący, aby, z prawnymi o ich przynależeniu dowodami, prosił, gdzie należy, w naznaczonym prawami terminie, o kwit na policzenie za rekrutów. Kwietnia 21 dnia 1822 roku.

Sekretarz F. Arcimowicz.

Wezwanie successorów.

3. Od Sądu Głównego Cywilnego Departamentu Gubernii Kijowskiej ogłasza się: iż Ignacy Olchowicki w Gubernii Kijowskiej, a Powiecie Radomyślskim, we wsi Dywinie w roku 1818 dnia 17 stycznia zmarły, bezżenny miał braci rodzonych, Antoniego w zakonie jezuitów, Bazylego w wojsku rosyjskim, oraz Jacka palestranta, i siostrę Annę, którzy lub od nich successorowie mogą jawić się w prawnym terminie z dowodami dostatecznymi, w Sąd Główny Cywilnego Departamentu Gubernii Kijowskiej. Dnia 27 marca 1822 r.

Deputat Joteyko.

Pisarz Jan Michałowski.

Kazimierz Mieszkowski Ap. S. G.

P o z e w.

3 Wedle Ukazu Jego Imperatorskiej Mości Samowładnącego całą Rosyją etc. etc.

JJPP. Petroneli primo Nowińskiej adpresens Daniłowej matce, Piotrowi Gawryłowiczowi Nowińskiemu synowi małoletniemu, Mikołajowi Trawinowi opiekunowi do ukrycia funduszu należącym, a Józefowi Krzyżanowskiemu Prezyd. nowo dodanemu, Mikołajowi Iwanowiczowi Nowińskiemu bratu zeszłego Dymitry Nowińskiego, Pelagii Kozewnikowej i Iryni Mielnikowej siostrzom z dokładem ich mężów i opieki, Wierę, Alexandrę, Annę córkom, Iwanowi synowi zeszłego Iwana Nowińskiego brata Dymitry, Iwanowi Zaozierskiemu, Iwanowi Szarakowi opiekunom tychże nieletnich successorów, wszystkim probować mogącym własności towarów w ukryciu pozostałych, pozew edyktałny iterum loco peragende executionis przed Sądem Magistratu Wileń. z cytacyi JP. Iwana Iwanowicza Daniłowa z Ostrowa w referencyi do dekretu 1821 roku mca marca 14 dnia, zapadłego i w skutkach przyjętego wynasza się o to; do wykrycia i wyprobowania czyli towarów w schronieniu dotąd będące na satysfakcyę summy dla żał. del. w exdywizyi odeszłej z rekognoskowanej rubli as. 16,145 kop. 55, do dalszego wyprobowania aktorstwa przez obżal., successorów Dymitry Nowińskiego nieoddawanych nakazana została adcytacya tychże obżal. successorów przez edyktałny zapozew, dla czego skutkiem i dekretu i ar. 28 roz. 4, jako w rzeczy gościnney pożywa do Sądu Magistratu Wileń. i prosi o warowanie iterum activitatem loci standi, nakazania złożyć dowody do przekonania o należeniu towarów czy do successorów Dymitry Nowińskiego, czy do Petroneli primo Nowińskiej adpresens Daniłowej, czy do usatysfakcyonowania pretensyów Gawryły Nowińskiego, a dotąd przed licytacyą majątku Gawryły Nowińskiego ukrytych, a po niewyprobowaniu przez ich aktorstwa skutkiem dekretu exdywizyjnego całkowicie onych dla żał. del. przysądzenia, pod niejawienie się w terminie art. 28 roz. 4 przepisany amissyi wiekistej zapisania, bliższosci we wszystkich żał. uznania, dowodów utwierdzenia i expens prawnych powrót rubli ass. 1,000 sądzenia.

Roku 1822 mca maja 2 dnia Wóźny świadczę, iż tego Pozwu Edyktałnego iterum loco peragendae executionis w sprawie JP. Iwana Iwanowicza Daniłowa z Ostrowa jako istotnego pretensora do wszystkich funduszy Gawryły Nowińskiego po JJPP. Petronelli primo Nowińskiej a dopiero Daniłowej, jej syna Piotra Nowińskiego Opiekunów, Mikołaja Trawina ciągle zajmujące-

go się i Józefa Krzyżanowskiego Prezyden. Magi. stratowego, także dopiero dodanego oczewisto w ręce, a zaś po Mikołaja Nowińskiego, Pelagię Kozewnikową i Irynią Mielnikową braci i siostr Dymitry Nowińskiego, Wierę, Alexandrę, Annę córek, i Jana syna Iwana Nowińskiego, jako successorów i ich Opiekunów, Jana Zaozierskiego i Iwana Szarakowa do drzwi Ratusza Wileń. i Gazety Kurjera Litewskiego popodawałem i o rozprawie w Magistracie Wileńskim oznaymiłem. Datt ut supra. Stanisław Parjmonowski Wóźny Ptu Wileń.

Roku 1822 mca maja 5 dnia. Przed Aktami Miasta Gubernskiego Wilna stawając Wóźny wyż wyrażony kwit rellacyiny podanego pozwu Urzędowie zeznał, przyjąłem, i że jest w Aktach świadczę W. Zółkowski Vice-Regent. M. W.

3 Niżej podpisany do publiczney wiadomości podaje, iż na żądanie wielu Obywateli w celu ułatwienia niewygody, jakiej w czasie morskiej kąpieli w miasteczku Połondze doświadczali, przedsięwziął utrzymywać traktier, a dla zabawy przybyłych gości będzie miał i muzykę; o wygodny stół oraz dobre trunki, niemniej regularną usługę naysilniejsze staranie mieć przyrzeka. Telsze apr. 20 r. 1822. Maciej Kaszuba.

3 Od wileńskiego Rządu Gubernialnego ogłasza się: U będącego w obowiązku dozorca pałacowego Jego Cesarskiej Wysokości Wielkiego Xiążęcia Mikołaja Pawłowicza, Rady Tytularnego Dymitry Fijałkowskiego, w liczbie różnych rzeczy, skradziony został pasport, wydany jemu z kolegium handlowego dnia 13 oktobra, przeszłego 1805 roku z N. 8997, za czas zostawania jego w obowiązkach dozorca przy St. Petersburskim tamożnym dozorcze; żeby więc tego pasportu nie mógł nikt użyć, ogłasza się o tem w gazecie Kurjera Litewskiego. Dnia 6 maja 1822 roku. Assesor Nowicki. Sekretarz Wierzbicki.

3 Sąd Taxatorsko Exdywizorski skutkiem dwóch dekretów remissyjnych w komplecie zebranych, dnia 1 grudnia roku ominionego 1821 w dobach Dowortach Powiatu Rosieńskiego WW. Teresy matki, Józefa syna Michałowskich porucz. wojsk pol. pod konkurs wierzyteliem oddanych, w pierwszym złożeniu się sprawy dylacyą właściwą w sprawie konkursowej zadeterminował, i na żądanie stron kontynuacyą teyże sprawy na sessyach etiam poobiednich w mieście powiatowym Rosieniach zaskutecznie postanowił, oraz dnia 2 czerwca roku upływającego sądownictwo zareassumowszy, w przeciągu tegoż miesiąca wziąć sprawę namowę deklaruje, żeby zatym strony, mające stosunki do masy w przeciągu oznaczonego terminu pretensye swoje jawiły, pod utratą onych zapowiada. Prezydent Ziemi Ptu Rosień. Jan Kalinowski, Sędzia Ziemi Ptu Rosień Jan Bohdanowicz, Sędzia Ziemi Ptu Rosień. Kazimierz Jucewicz.

3 JPan Löffler aprobowany dentysta ma honor donieść Szanowney Publiczności, że mieszkanie swoje przemienił; przeniosł się z domu Szwarca naprzeciwko do domu JPani Lachowiczowej na 3cim piętrze pod N. 198 na ulicy Zamkowej.

Wyjeżdżają za granicę.

2. JP. Felix Mahier Artysta Gimnastyczny z służącym swoim Piotrem Bekerem wyjeżdża do Warszawy.

2. Do Prus Notel Dawidowicz Lewenson i Mowsza Leybowicz Czarny z furmanem Josilem Leybowiczem na miesiąc dziesięć.

2. Do Królestwa Pruskiego Wiliampolskiej Słobody Obywatele, Mejer Ichowicz Sołowieyczuk Abram Lipmanowicz Baryt i Michel Eliokimowicz Wersowski na miesiąc dziesięć.

Obserwacje meteorologiczne.	Czas obserwacji		Wysokość Barom.		Wys. Ther. Reau.		W i a t r y.		Odmiana w powietrzu.	
	dnia 13	średnia	27	cal. 11,46	lin.	+ 12,5	stopni	Północny	Pogoda	
	dnia 14	średnia	28	— 0,9	—	+ 12,91	—	Poludn. Zachodni	Pogoda	
	dnia 15	godz. 5	28	— 0,8	—	+ 7,	—	Poludniowy	Pogoda	